

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Εισαγωγή στη γλωσσική πολιτική

Διάλεξη 11: Γλωσσικός θάνατος

Ελένη Καραντζόλα

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

11^Η ΔΙΑΛΕΞΗ

ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Πότε πεθαίνει μια γλώσσα;

→ Μια γλώσσα πεθαίνει όταν δεν έχει πια ομιλητές, ή, ακριβέστερα, όταν παύει να χρησιμοποιείται για οποιοδήποτε σκοπό τακτικής προφορικής επικοινωνίας μέσα σε μια γλωσσική κοινότητα.

Κατηγοριοποίηση Krauss 1992

- *Ετοιμοθάνατες* [moribund] γλώσσες: «μια γλώσσα που δεν μαθαίνεται ως μητρική γλώσσα από τα παιδιά είναι καταδικασμένη σε εξαφάνιση».
- *Απειλούμενες* [endangered] γλώσσες: αν και μαθαίνονται ακόμη από τα παιδιά, είναι πιθανόν να πάψουν να μαθαίνονται προσεχώς, αν συνεχίσουν οι ίδιες συνθήκες.
- *Ασφαλείς* [safe] γλώσσες : με επίσημη κρατική υποστήριξη και μεγάλο αριθμό ομιλητών.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΜΕ ΤΗ ΖΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Unesco's Ad Hoc Group on Endangered Languages (2002-3)

1. Δια-γενεακή μεταβίβαση
2. Απόλυτος αριθμός ομιλητών
3. Αναλογία ομιλητών στο σύνολο του πληθυσμού
4. Τάσεις στα υπάρχοντα γλωσσικά πεδία χρήσης
5. Ανταπόκριση σε νέα πεδία και μέσα επικοινωνίας
6. Υλικά για γλωσσική εκπαίδευση και γραμματισμό
7. Κυβερνητικές και θεσμικές γλωσσικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων της επίσημης υπόστασης και χρήσης
8. Στάσεις των μελών της κοινότητας απέναντι στη γλώσσα τους
9. Ποσότητα και ποιότητα τεκμηρίωσης

(συνέχεια)

- Οι 3 πρώτοι αφορούν το μέγεθος και τη σύσταση της κοινότητας των ομιλητών, οι επόμενοι τα πεδία χρήσης (όπως επηρεάζονται και από τις κυβερνητικές επιλογές), τις στάσεις των ομιλητών/-τριών και τη διαθέσιμη τεκμηρίωση για τη συγκεκριμένη γλώσσα.
- Οι παράγοντες δεν είναι τοποθετημένοι με ιεραρχική σειρά – αν και η *μεταβίβαση* (1) αποδεικνύεται να έχει το μεγαλύτερο ειδικό βάρος από όλους.
- Λειτουργούν συνδυαστικά, δηλ. δεν υπάρχει μονοπαραγοντικός προσδιορισμός της ζωτικότητας μιας γλώσσας.
- Κάθε παράγοντας επιδέχεται αναλυτικότερες υπο-κατηγοριοποιήσεις, για παράδειγμα:

1. Δια-γενεακή μεταβίβαση

10βαθμη κατηγοριοποίηση Krauss (1997)

- a η γλώσσα μιλιέται από όλες τις γενιές και σχεδόν όλα τα παιδιά
- a- η γλώσσα μαθαίνεται από όλα ή σχεδόν όλα τα παιδιά
- b η γλώσσα μιλιέται από όλους τους ενήλικες, αλλά μαθαίνεται από λίγα ή δεν μαθαίνεται καθόλου από παιδιά
- b- η γλώσσα μιλιέται από ενήλικες πάνω από 30 ετών, αλλά όχι από νεότερους γονείς
- c η γλώσσα μιλιέται από ενήλικες πάνω από 40 ετών
- c- από όλους τους ενήλικες πάνω από 50 ετών
- d από όλους τους ενήλικες πάνω από 60 ετών
- d από όλους τους ενήλικες πάνω από 70 ετών
- d- από όλους τους ενήλικες πάνω από 70 ετών, και λιγότεροι από 10 ομιλητές
- e εξαφανισμένα, δεν υπάρχουν ομιλητές

4. Τάσεις στα υπάρχοντα πεδία

6 επίπεδα χρήσης στα υπάρχοντα γλωσσικά πεδία (Unesco 2003)

- a *καθολική χρήση*: χρήση της γλώσσας σε όλα τα πεδία
- b *πολυγλωσσική ισότητα* (με την έννοια της σταθερής ισορροπίας): κάποια ή κάποιες κυρίαρχες χρησιμοποιούνται στα επίσημο και δημόσιο τομέα, ενώ οι τοπικές γλώσσες στον ιδιωτικό και σε πιο τοπική κλίμακα
- c *φθίνοντα πεδία*: η τοπική γλώσσα χρησιμοποιείται όλο και λιγότερο, με αποφασιστικό σημείο καμπής όταν οι γονείς παύουν να τη μαθαίνουν στα παιδιά τους
- d *περιορισμένα ή επίσημα πεδία*: χρησιμοποιείται κυρίως από τους γηραιότερους σε συγκεκριμένες περιστάσεις, όπως τελετές, τελετουργικά, φεστιβάλ κ.ά.
- e *εντελώς περιορισμένα πεδία*: μόνο ορισμένα μέλη της κοινότητας (αρχηγοί της φυλής ή θρησκευτικοί αρχηγοί) τη χρησιμοποιούν σε ιεροτελεστίες.
- f *εξαφανισμένη*: δεν χρησιμοποιείται σε κανένα πεδίο.

6. Κυβερνητική πολιτική

6 επίπεδα αντιμετώπισης των τοπικών γλωσσών σε σχέση με την επίσημη (Unesco 2003)

- a *ίση υποστήριξη*: ιδεατή κατάσταση, αφού ακόμη κι αν η ίση υποστήριξη έχει κωδικοποιηθεί στη νομοθεσία ή στο σύνταγμα, οι πραγματικές κυβερνητικές/κρατικές πολιτικές διαφοροποιούνται
- b *διαφοροποιημένη υποστήριξη*: οι μη-κυρίαρχες γλώσσες προστατεύονται χάρη σε κυβερνητικές πολιτικές αλλά δεν χρησιμοποιούνται σε όλα τα πεδία όπως οι «κυρίαρχες» ή επίσημες (π.χ. σχέση αγγλικής – γαλλικής στον Καναδά έναντι λ.χ. της Cree)
- c *παθητική αφομοίωση*: απουσία κυβερνητικών πολιτικών για την αφομοίωση των μειονοτήτων – αλλά και απουσία πολιτικών υποστήριξης
- d *ενεργητική αφομοίωση*
- e *επιβεβλημένη αφομοίωση*
- f *απαγόρευση*

Τα 3 τελευταία επίπεδα διαφοροποιούνται ως προς το βαθμό της κυβερνητικής παρέμβασης προκειμένου να εγκαταλειφθεί η τοπική γλώσσα υπέρ της επίσημης.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΒΡΑΪΚΗΣ

Ζητήματα ορολογίας

- **Αναστροφή της γλωσσικής μετακίνησης*** [reversing language shift]
    - **Γλωσσική αναβίωση** [language revival]: υπονοεί ότι μια γλώσσα ήταν νεκρή.
    - **Γλωσσική αναζωογόνηση** [language revitalization]: στοχεύει στην αύξηση του αριθμού ομιλητών και στη διεύρυνση των πεδίων χρήσης.
  - Συζήτηση στη διεθνή βιβλιογραφία εάν τα εβραϊκά είναι περίπτωση αναβίωσης ή αναζωογόνησης.
- * Αντίθετο της γλωσσικής διατήρησης [language maintenance]: υποστήριξη μιας γλώσσας που έχει ζωτικότητα, προστασία υπαρχόντων επιπέδων και πεδίων χρήσης.

Οι ποικιλίες της εβραϊκής

14

Υπάρχουν 3 κύριες ποικιλίες της εβραϊκής:

- Η πιο πρώιμη και η πιο γνωστή είναι η **βιβλική εβραϊκή**, τα εβραϊκά της *Torah* (τα 5 πρώτα βιβλία του Μωϋσή).
Επειδή η ποικιλία αυτή της εβραϊκής ήταν αρκετά τυποποιημένη και φορμουλαϊκή, δεν ήταν κατάλληλη για χρήση στη καθημερινή ζωή.
- Η δεύτερη ποικιλία είναι η γλώσσα του μετέπειτα ιερού βιβλίου, *Talmud*, η λεγόμενη **ταλμουδική** ή **μεσαιωνική εβραϊκή**.
Αυτή η μορφή της εβραϊκής ήταν πιο εφαρμόσιμη στην καθημερινότητα, αφού καταπιανόταν με τέτοια θέματα.
Κατά το Μεσαίωνα και το Διαφωτισμό οι συγγραφείς επιθυμούσαν να χρησιμοποιούν την βιβλική μορφή της εβραϊκής για να γράφουν, αλλά το περιορισμένο λεξιλόγιο της ήταν απαγορευτικό. Χρησιμοποιούσαν λοιπόν την ταλμουδική εβραϊκή που διέθετε περισσότερο λεξιλόγιο και δημιουργούσαν και νέες λέξεις από ρίζες υφιστάμενων λέξεων.
- Η τρίτη ποικιλία είναι η εβραϊκή των Εβραίων της Υεμένης, η **Υεμενεντική εβραϊκή**, με μια εντελώς διαφορετική φωνητική προφορά από τις παραπάνω ποικιλίες.
Αυτή η ποικιλία δεν ήταν καθόλου κατάλληλη για να αποτελέσει τη νέα γλώσσα των Εβραίων.

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΕΒΡΑΪΚΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΒΙΩΣΗ

15

Η εβραϊκή παρόλο που ήταν μία νεκρή γλώσσα δεν είχε εξαφανιστεί εντελώς. Ήταν η γλώσσα της εβραϊκής θρησκείας και παρατηρούνταν πολλές περιπτώσεις χρήσης της. Σε γραπτή μορφή υπήρχαν πολλές ποικιλίες της εβραϊκής, η καθεμία και με λογοτεχνία και αρκετό λεξιλόγιο. Όλα τα αγόρια έπρεπε να γνωρίζουν τη βιβλική εβραϊκή πριν την ενηλικίωση τους, ώστε να μπορούν να διαβάζουν την Torah και το Talmud.

Ο ΒΕΝ ΥΕΗΥΔΑ ΚΑΙ Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΒΡΑΪΚΗΣ

16

Ο **Eliezer Ben Yehuda** (1857) ήταν ένας Εβραίος λιθουανικής καταγωγής.

Όπως ήταν σύνηθες, άρχισε να μελετάει την Torah και το Talmud, και απέκτησε μεγάλη οικειότητα και με τη βιβλική και την ταλμουδική εβραϊκή.

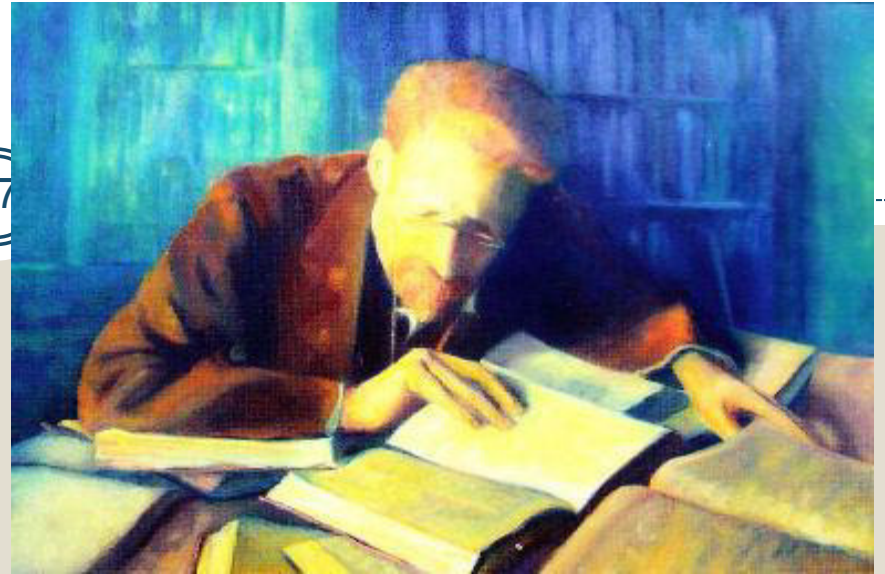
Οι γονείς του με την ελπίδα ότι θα γινόταν ραβίνος τον έστειλαν σε μια θρησκευτική σχολή. Εκεί μελέτησε την εβραϊκή γλώσσα και, το πιο σημαντικό, ήρθε σε επαφή με τις ιδέες του εβραϊκού εθνικισμού. Τότε συνειδητοποίησε ότι η **αναβίωση της εβραϊκής γλώσσας**, ιδιαίτερα στην Παλαιστίνη, θα μπορούσε να προστατεύσει και να ενώσει τους Εβραίους της διασποράς ενάντια στην αφομοίωση.

Δημοσίευσε αρκετά άρθρα στην εβραϊκή και προσπάθησε να πείσει τον εβραϊκό κόσμο για την πρακτικότητα του εγχειρήματος της αναβίωσης της εβραϊκής γλώσσας.

Παρότι αντιμετώπισε μία ανάμεικτη αντίδραση, αποφάσισε να πάει στην, οθωμανική τότε, Παλαιστίνη να δοκιμάσει το εγχείρημα.

(συνέχεια)

17

Ο Eliezer Ben Yehuda εν ώρα εργασίας

Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

18

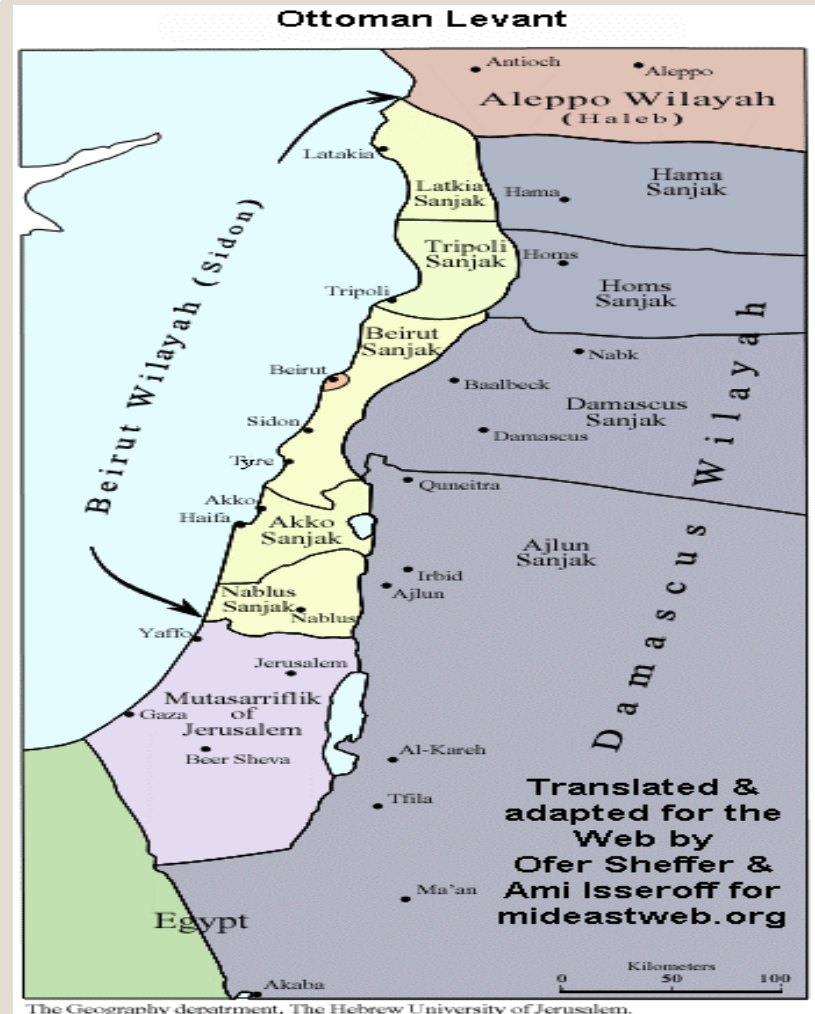
Η Παλαιστίνη στην οποία έφθασε ο Ben Yehuda το 1881, ήταν κατά 54% Ιουδαϊκή.

Οι Εβραίοι ήταν χωρισμένοι σε δύο εθνικές και πολιτισμικές ομάδες:

- τους **Ασκεναζίμ**, και
- τους **Σεφαραδίμ**.

Οι Ασκεναζίμ καταγόταν κυρίως από την ανατολική Ευρώπη, ενώ οι Σεφαραδίμ από την περιοχή της Μεσογείου.

Οι δύο αυτές ομάδες εκτός από διαφορετική καταγωγή, μιλούσαν διαφορετικές γλώσσες, είχαν διαφορετική κουλτούρα, θέση στην κοινωνία, ακόμα και προφορά της εβραϊκής.

(συνέχεια)

19

Οι **Ασκεναζίμ** ήταν όλοι μετανάστες ή παιδιά μεταναστών και σχεδόν κανένας τους πριν το 1820. Πολλοί από αυτούς είχαν έρθει για σπουδές στην Παλαιστίνη. Η κοινότητα τους δεν ήταν ενιαία και διαφοροποιούντουσαν μεταξύ τους ανάλογα από το ποιο κομμάτι της ανατολικής Ευρώπης προέρχονταν.

Μιλούσαν **Yiddish**, αν και γνώριζαν **εβραϊκά**, τα οποία μιλούσαν με Yiddish προφορά.

Αντίθετα με αυτούς, οι **Σεφαραδίμ**, ήταν στην Παλαιστίνη για πολλές γενιές. Κατείχαν καλύτερες θέσεις στην κοινωνία.

Μιλούσαν **Ladino**, **αραβικά** και εβραϊκά, τα οποία τα πρόφεραν με τη σεφαραδίτικη προφορά τους η οποία θεωρείτο η ιδανική προφορά των εβραϊκών. Όταν οι 2 ομάδες ήθελαν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους μιλούσαν την εβραϊκή χρησιμοποιώντας αυτού του είδους την προφορά.

Όταν λοιπόν ο Ben Yehuda έφθασε στην Παλαιστίνη μπορούσε να συνεννοηθεί και με τις δύο ομάδες Εβραίων, χρησιμοποιώντας τα εβραϊκά και με τις δύο ομάδες.

(συνέχεια)

20

Το λεξιλόγιο των εβραϊκών της εποχής εκείνης ήταν αρκετά περιορισμένο και η γραμματική τους κάτι ανάμεσα στη βιβλική και την ταλμουδική εβραϊκή.

Άλλες πλευρές της γλώσσας όπως η σύνταξη διέφερε από ομιλητή σε ομιλητή, αφού ο καθένας επηρεαζόταν και από ένα διαφορετικό γλωσσικό background ανάλογα με τη χώρα προέλευσης του.

Έτσι, αυτή η μορφή της εβραϊκής έμοιαζε περισσότερο με μία pidgin, και δεν ήταν μία πλήρης γλώσσα αλλά ένα περιορισμένο γλωσσικό σύστημα που χρησιμοποιούταν από ομάδες ανθρώπων που δεν είχαν μία κοινή γλώσσα.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ

21

Η διαδικασία της αναβίωσης της εβραϊκής περιλάμβανε αρκετές φάσεις, οι κυριότερες των οποίων ήταν:

1. η χρήση των εβραϊκών στο σπίτι
2. η χρήση των εβραϊκών στην κοινωνία
3. ο έλεγχος από μία Επιτροπή για τη Γλώσσα και αργότερα από μία Ακαδημία για την Εβραϊκή Γλώσσα

1. Η Χρήση των εβραϊκών στο σπίτι

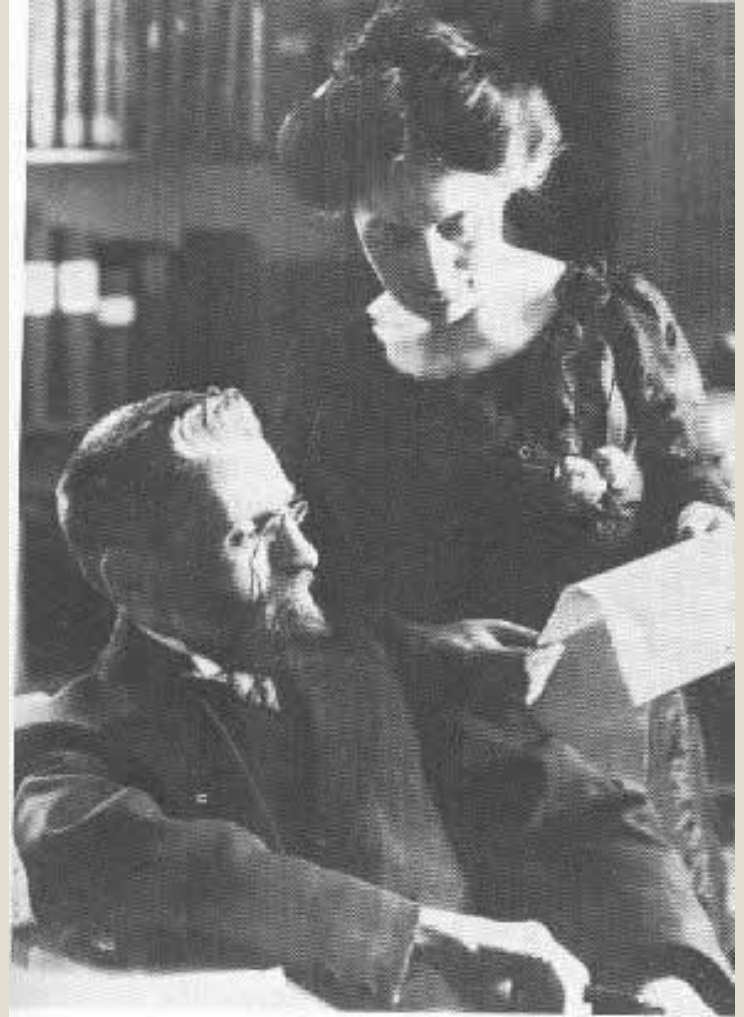
22

Για να πειστούν οι Εβραίοι της Παλαιστίνης να αρχίσουν να χρησιμοποιούν την εβραϊκή στο σπίτι, κάποιος έπρεπε να κάνουν την αρχή...

Έτσι, ο Ben Yehuda και η σύζυγος του αποφάσισαν να κάνουν το σπίτι τους «το πρώτο αμιγώς εβραϊκό σπίτι».

Το πρώτο πρόβλημα που αντιμετώπισαν ήταν το *περιορισμένο λεξιλόγιο*, αφού την εποχή της Torah και του Talmud δεν υπήρχαν λέξεις για πολλά πράγματα της σύγχρονης τότε εποχής. Επομένως, το ζευγάρι άρχισε να κατασκευάζει νέες λέξεις από ρίζες παλαιότερων.

Έπειτα ο Yehuda κατάλαβε ότι δεν έφθανε μόνο αυτό. Χρειαζόντουσαν και *φυσικοί ομιλητές της εβραϊκής*. Έπεισε λοιπόν τη σύζυγο του ότι έπρεπε να μεγαλώσουν το νεογέννητο γιο τους, Ben Aví, έτσι ώστε να γινόταν φυσικός ομιλητής της εβραϊκής!

(συνέχεια)

23

Έτσι ο Ben Avì μέχρι τα 7 πρώτα χρόνια της ζωής του άκουγε μόνο εβραϊκά, και πράγματι στα 4 άρχισε να μιλάει. Έως την ημέρα που ο Ben άρχισε να μιλάει, εβραϊκά καμία άλλη οικογένεια δεν είχε τολμήσει να κάνει το ίδιο εγχείρημα καθώς υπήρχε ο φόβος της αποτυχίας.

Παρόλο που ο Ben Yehuda και η σύζυγος του απέδειξαν ότι η χρήση της εβραϊκής στο σπίτι ήταν κάτι πρακτικό και εφαρμόσιμο, λίγες εβραϊκές οικογένειες το τόλμησαν, διότι απαιτούσε αρκετή δουλειά και επίσης λίγοι ήταν οι τόσο καλοί γνώστες της εβραϊκής ώστε να τη χρησιμοποιούν αποκλειστικά.

Ο μηχανισμός αυτός για την αναβίωση της εβραϊκής (μέσω δηλ. της χρήσης τους στο σπίτι) δεν είχε σπουδαία αποτελέσματα, ώσπου άλλοι μηχανισμοί έκαναν τον κόσμο να μιλάει τη γλώσσα...

2. Η χρήση των εβραϊκών στην κοινωνία

24

- *Τα εβραϊκά στο σχολείο*

Δύο χρόνια μετά την άφιξη του στην Παλαιστίνη ο Ben Yehuda προσεγγίστηκε από τον Nissim Bechar, το διευθυντή ενός σχολείου, που ως τότε έπαιρνε μόνο μαθητές σεφαραδίτικης καταγωγής.

Ο Bechar ήθελε να πάρει στο σχολείο και παιδιά από την ομάδα των Ασκεναζίμ, αλλά τον απασχολούσε το πρόβλημα της γλώσσας. Ήθελε, λοιπόν, να προσλάβει τον Yehuda για να διδάξει εβραϊκά στα παιδιά ώστε να λυθεί το πρόβλημα. Όντως ο Yehuda δίδαξε για ένα διάστημα αποκλειστικά στα εβραϊκά. Δεν συνέχισε τη διδασκαλία του αφού αρρώστησε αργότερα, αλλά έδωσε το παράδειγμα και επηρέασε και πολλούς άλλους προς αυτήν την κατεύθυνση.

Μάλιστα η διάδοση των εβραϊκών στο σχολείο ήταν τόσο γρήγορη ώστε να τίθεται πια το ερώτημα «ποια αντικείμενα θα διδάσκονται στα εβραϊκά»!!!

(συνέχεια)

25

- **Τα εβραϊκά στις εφημερίδες**

Όταν ο Ben Yehuda έφθασε στην Παλαιστίνη δεν υπήρχαν εβραϊκές εφημερίδες. Υπήρχαν στην Ευρώπη, αλλά εστίαζαν σε θέματα της εβραϊκής κοινότητας, ενώ οι Εβραίοι ενημερώνονταν από τις τοπικές εφημερίδες για τα υπόλοιπα νέα.

Στην Παλαιστίνη δεν υπήρχαν εφημερίδες ούτε σε Ladino, ούτε σε Yiddish, ούτε καν σε αραβικά! Εισάγονταν από το υπόλοιπο τμήμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και την Ευρώπη. Έτσι, ο Yehuda αποφάσισε ότι υπήρχε χώρος και αγορά για μία εβραϊκή εφημερίδα και το 1884 ίδρυσε την εφημερίδα **Ha-Zewi**.

(συνέχεια)

26

Η σημαντική διαφορά της *Ha-Zewi* σε σχέση με τις εβραϊκές εφημερίδες της Ευρώπης ήταν ότι ενώ οι δεύτερες χρησιμοποιούσαν αποκλειστικά τη βιβλική εβραϊκή καλύπτοντας τα κενά με δάνεια από τις εθνικές γλώσσες, η *Ha-Zewi* κάλυπτε τα κενά με:

- λέξεις από την ταλμουδική μεσαιωνική εβραϊκή,
- λέξεις από την «πιτζινοποιημένη» μορφή της εβραϊκής που συνάντησε όταν έφθασε στην Παλαιστίνη,
- λέξεις που φτιάχτηκαν από τις ρίζες άλλες εβραϊκών λέξεων.

Αν και συνάντησε αντιδράσεις, το αποτέλεσμα ήταν ότι το ποσοστό των δανείων από άλλες γλώσσες μειώθηκε από το 14% στο 2% (σε σχέση με τις ευρωπαϊκές εβραϊκές εφημερίδες), ενώ ταυτόχρονα η γλώσσα ήταν πιο οικεία στον κόσμο.

Η *Ha-Zewi* αποδείχθηκε ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για την αναβίωση των εβραϊκών, ιδίως για την καθημερινή προφορική χρήση τους.

3. Ο έλεγχος από γλωσσικούς οργανισμούς και φορείς

27

Το 1890 ο Ben Yehuda ίδρυσε την *Επιτροπή για την Εβραϊκή Γλώσσα*. Η λειτουργία της όμως σύντομα αναστάλθηκε και λειτούργησε ξανά το 1903 με τη μορφή του *Συμβουλίου για την Εβραϊκή Γλώσσα*. Στόχοι του ήταν:

- η δημιουργία ενός λεξικού
- η δημιουργία νέων λέξεων όποτε χρειαζόταν
- η προτυποποίηση της προφοράς

(συνέχεια)

28

Να σημειωθεί ότι η αναβίωση της εβραϊκής πέτυχε, επειδή το έργο της ενισχύθηκε με τα δύο κύματα του Εβραϊκού Επαναπατρισμού (alyot).

Όλοι αυτοί οι Εβραίοι της διασποράς έφθασαν σε 2 φάσεις στη γη της Παλαιστίνης αποφασισμένοι να χτίσουν ένα ιουδαϊκό έθνος και μία ιουδαϊκή κοινωνία.

Μέσα στις μικρές οργανωμένες αγροτικές κοινότητες των κιμπούτς η εβραϊκή γλώσσα άρχισε να ζει ξανά...

Συμπερασματικά

29

Κάποιος μπορεί να νομίζει πως επειδή πέτυχε η αναβίωση της εβραϊκής γλώσσας, μπορεί να πετύχει και η αναβίωση οποιασδήποτε άλλης γλώσσας. Δεν είναι όμως τόσο εύκολο...

Στην πραγματικότητα, η αναβίωση της εβραϊκής είναι μόνη επιτυχής περίπτωση αναστροφής της γλωσσικής μετακίνησης, επειδή αφενός η γλώσσα αυτή δεν ήταν εντελώς νεκρή, αλλά κυρίως επειδή ήταν το μέσο που επέτρεπε την επικοινωνία μεταξύ των –αλλόγλωσσων- Εβραίων της διασποράς στην Παλαιστίνη και ισχυροποιούσε το αίτημα του εβραϊκού εθνικισμού για ίδρυση σύγχρονου κράτους στα ιστορικά αυτά εδάφη.

